

Tuusniemen asukaskysely

Toteutus kevät 2022

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Pohjois-Savon liitto tukee
maakunnan
menestystä

Kyselyn toteutus

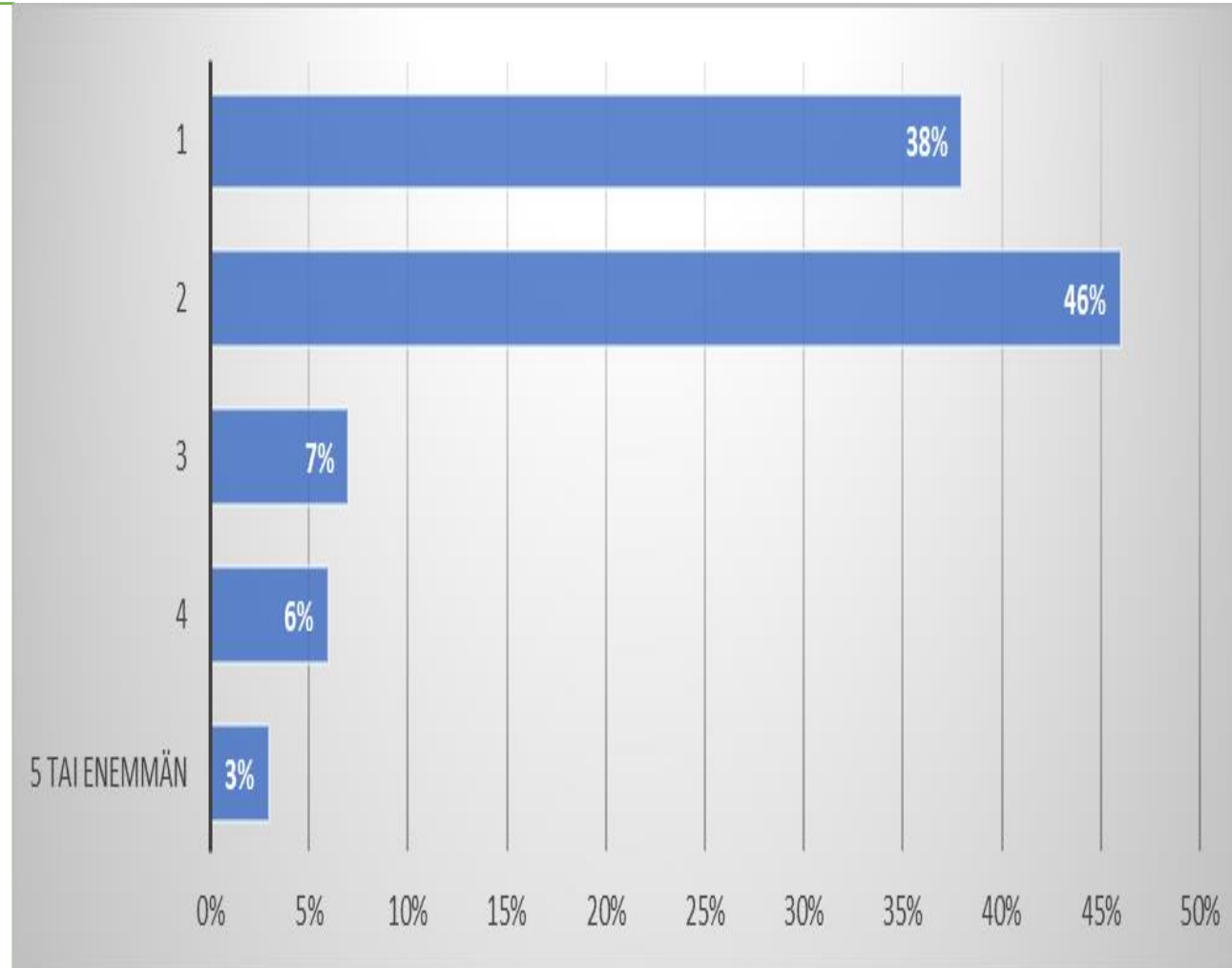
- Kyselyn suunnittelu: kunnan OSPA-hankkeen pilottiryhmä sekä kylätyöryhmä
 - Toteutettiin keväällä 2022
 - Tavoitteena tiedon saaminen:
 - Mistä asukkaat saavat tietoa
 - Mitä palveluja käytetään, mitä tarvitaan (yritykset, kunta, vapaa-aika/harrastukset, kyyti, sähköiset palvelut)
- **KYLIEN PALVELUTUOTANTO LÄHIPALVELUNA** – kunnan määrittelemä kehittämisteema

Vastaukset

Taloudessa asuvien
henkilöiden
lukumäärä

- Vastauksia saatiin 485 (jälkikäteen vielä noin 20)
 - asukkaita 2420 → vastausprosentti 20 %
 - talouksia 1317 (1,8 hlöä/asunto) → vastausprosentti lähes 37 %
- **Vastauksissa korostui yksinasuvien (38 %) ja kahden hengen talouksien osuus (46 %)**
 - yht. 84 %
- Vapaa-ajan asukkaista vastaajia 46 henkilöä (9 %)
 - **Vapaa-ajan asuntoja Tuusniemellä 1278**

Vastaajat

- Suurimman ikäryhmän muodostivat 65 – 74 –vuotiaat
 - vastaajista 77,3 % oli yli 55 –vuotiaita (eniten 1950 –luvulla syntyneitä)
 - vastaajista 15 – 34 –vuotiaita oli 10,8 %
 - nuorin vastaaja 15 –vuotias, vanhin 96 –vuotias
- Vastanneista eläkeläisiä lähes 62 %, työssä käyviä lähes 27 %, yrittäjiä 4 %, työttömiä 2,7 % - lisäksi muutama opiskelija ja ”muu” (vapaa-ajan asukas?)
- väestön määrä **taajamassa 988** (jossa yli 65 –vuotiaista asuu 66 % ja yli 75 –vuotiaista n. 75 %) ja **haja-asutusalueella 1449 henkilöä** (vastauksista vain noin 50 %), taajama-aste 40,5 %

→ Kyläkohtaiset vastaukset:

- Kirkonkylä + lähi alue 240 (49,5 %)
- Paakkila yms. 48
- Koillis-Tuusniemi 39
- Etelä-Tuusniemi 38

- Tuusjärvi yms. 35
- Juurikkamäki yms. 30
- Laukka-aho, Lapinjärvi 17
- Kojanlahti-Ruskila 16
- Muu 22

Keskeisimmät johtopäätökset

- ✓ vastaajista lähes neljäsosa ei käytä lainkaan sähköisiä palveluja ja internetiä – merkittävimpiä tiedonsaannin kanavia ovat sanomalehdet (Koillis-Savo ja Savon Sanomat)
- ✓ haasteena palveluiden tarjonnan ja kysynnän kohtaaminen
- ✓ yksinäisyys – yksinasuvia 38 % vastaajista, kaivattiin mm. juttukaveria, ulkoiluystävää ja yhdessäoloa

Tiedonsaanti – koko Tuusniemi

- **Tiedonsaannin kannalta lehdet (Koillis-Savo ja Savon Sanomat) korostuvat tärkeimpänä kanavana → merkitys kasvaa, mitä iäkkäämpi vastaaja**
- Koillis-Savo lehti merkittävin kanava kaikille yli 55 –vuotiaille
- **Kunnan verkkosivut** tärkeä tiedon lähde **työikäisille** – yli 75 –vuotiaista vain 29 % saa tietoa kunnan sivuilta
- **Sosiaalinen media** tiedon lähteenä tärkein alle 35 - sekä 35 – 54 –vuotiaiden ikäryhmissä
- **Läheisten ja ystävien merkitys** kaikissa ikäryhmissä **tärkeä**, korostuu alle 35 –vuotiaiden kohdalla
- Tiedon lähteenä kysyttiin myös: naapurit, ilmoitustaulut, seurakunta, kotipalvelu – naapureilla tärkeä rooli, muiden merkitys vähäinen
- Aineistossa lisäksi niitä, jotka eivät tiedä, mistä etsiä tietoa: alle 35 –vuotiaissa 3 % ja yli 75 –vuotiaissa 4 %
- Sähköisten palvelujen käytöstä kysyttiin erikseen: 116 vastaajaa ei käytä internetiä tai sähköisiä palveluja

Mistä saat tietoa Tuusniemen asioista?

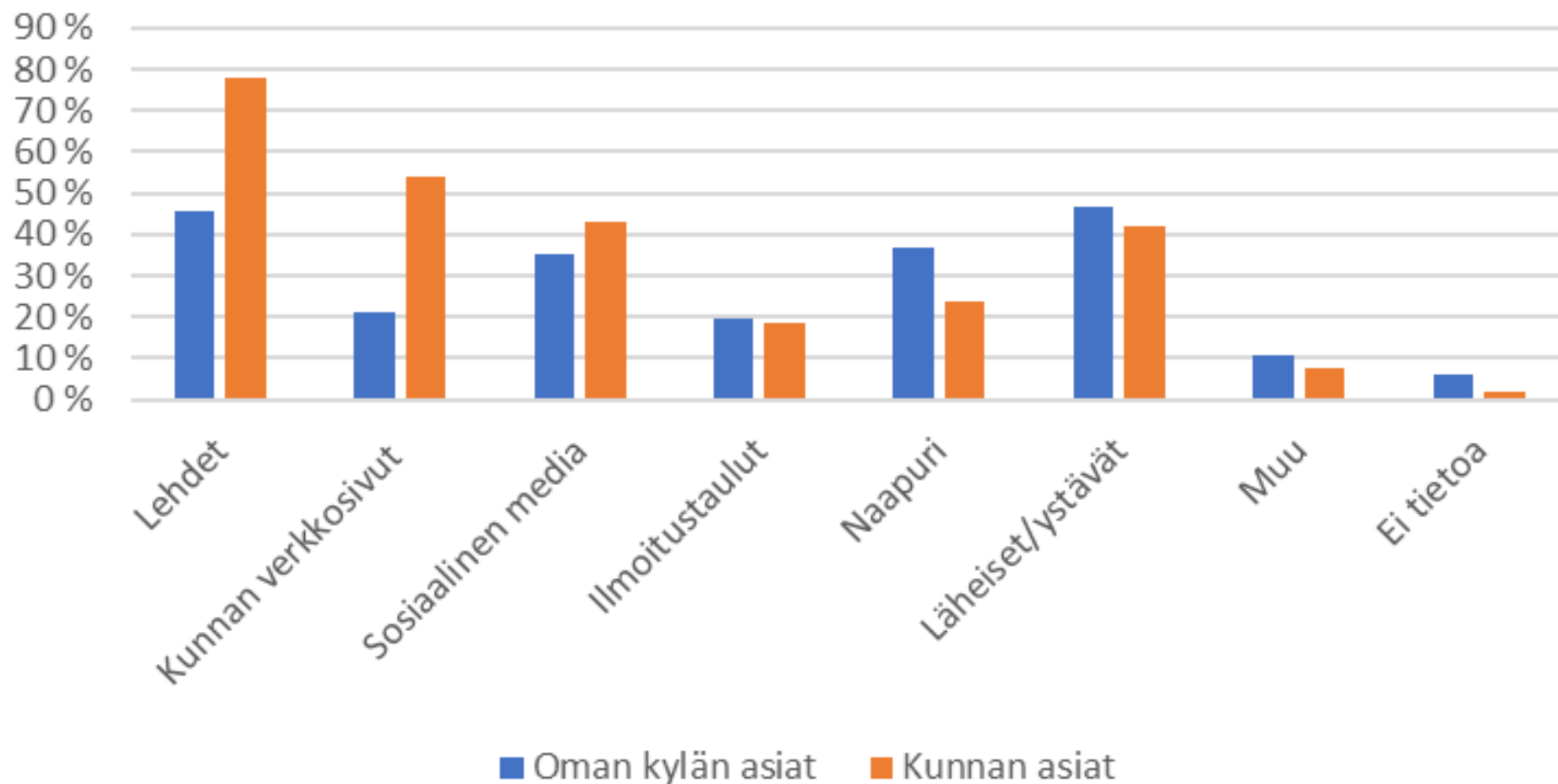
Ikä	Koillis-Savo	Savon Sanomat	Lehdet	Kunnan verkkosivut	Sos. media	Ilmoitus-taulut	Koti-palvelu	Seurakunta	Naapuri	Läheiset/ystävät	Muu	Ei tiedä mistä	Vastaaja (määrä)
alle 35 v	41 %	19 %	44 %	50 %	81 %	19 %	0 %	6 %	19 %	69 %	9 %	3 %	32
35–54 v	62 %	13 %	64 %	68 %	71 %	21 %	1 %	3 %	22 %	35 %	9 %	1 %	78
55–64 v	72 %	29 %	77 %	67 %	54 %	14 %	1 %	6 %	23 %	44 %	6 %	1 %	98
65–74 v	75 %	44 %	80 %	59 %	37 %	18 %	3 %	12 %	29 %	42 %	8 %	1 %	153
75 v ja yli	93 %	61 %	94 %	29 %	14 %	22 %	12 %	16 %	20 %	38 %	7 %	4 %	124
Kaikki	75 %	39 %	78 %	54 %	43 %	19 %	4 %	10 %	24 %	42 %	8 %	2 %	485

Mistä saat tietoa kotikyläsi asioista?

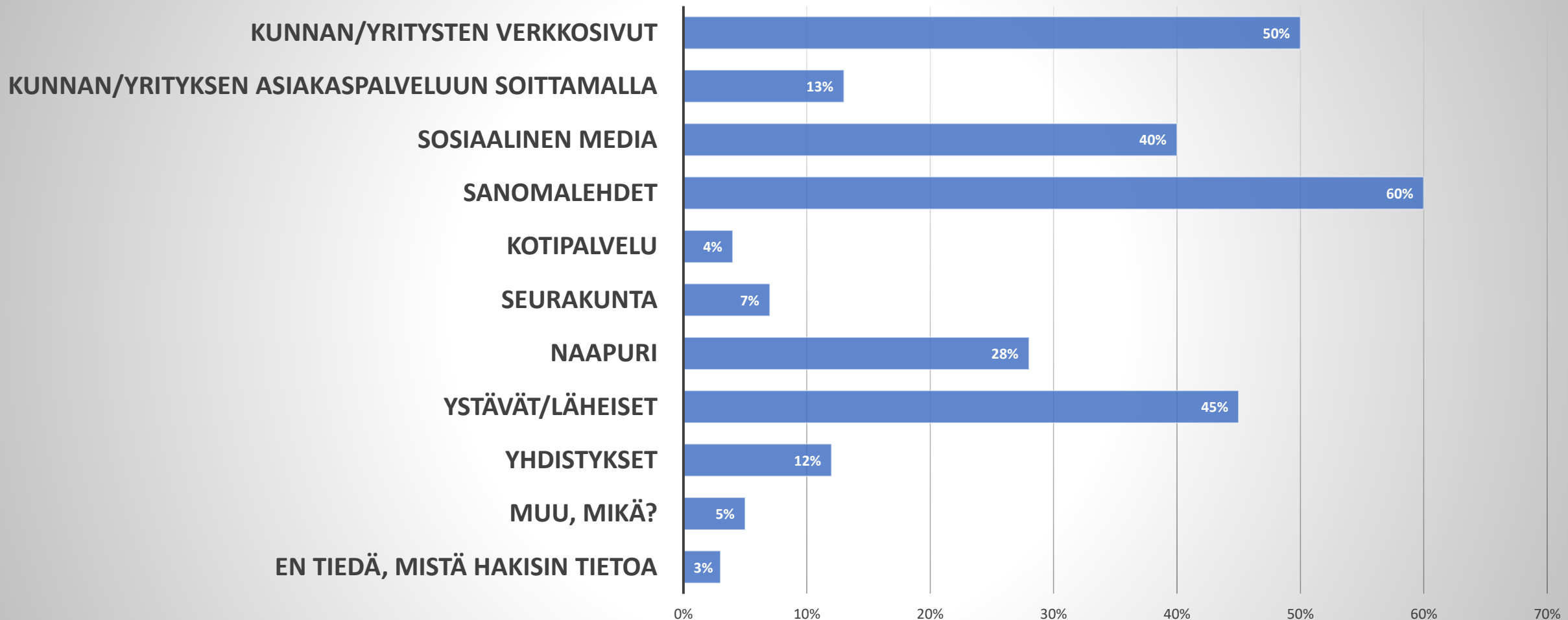
- Kotikylän asioista tiedonsaannissa korostuvat naapurit ja läheiset/ystävät
- Kylien verkkosivujen merkitys vähäinen – sosiaalinen media merkittävämpi
- 29 vastaajaa ei tiedä, mistä tietoa saa: yksinasuvia 86 %, eläkeläisten osuus 59 %

IKÄ	SANOMALEHDET	KYLÄN VERKKOSIVUT	SOSIAALINEN MEDIA	ILMOITUS- TAULUT	NAAPURI	LÄHEISET/ YSTÄVÄT	MUU	EI TIEDÄ MISTÄ	VASTAAJAT (MÄÄRÄ)
alle 35 v	28 %	25 %	72 %	13 %	19 %	72 %	9 %	6 %	32
35–54 v	29 %	17 %	59 %	14 %	31 %	35 %	14 %	8 %	78
55–64 v	28 %	31 %	45 %	20 %	44 %	41 %	10 %	5 %	98
65–74 v	49 %	24 %	29 %	20 %	42 %	48 %	10 %	5 %	153
75 v ja yli	70 %	11 %	10 %	23 %	34 %	51 %	9 %	6 %	124
Kaikki	46 %	21 %	35 %	19 %	37 %	47 %	11 %	6 %	485

Tiedonsaannin väylät % (kaikki vastaajat)

Tiedonsaanti palveluista

Sähköiset palvelut

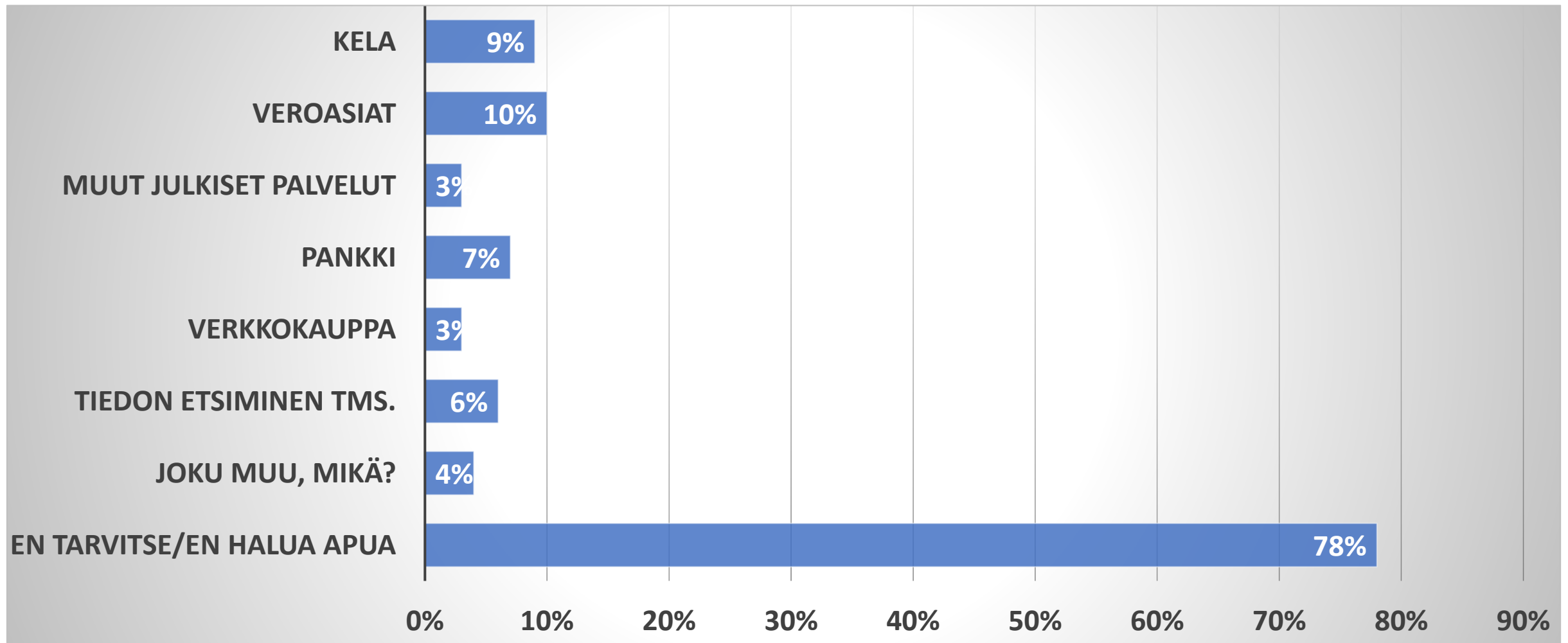
- Kysymys: käytätkö sähköisiä palveluja? **Vastaajista 116 ei käytä sähköisiä palveluja.**

ikä	Kyllä	Ei
alle 35 v	94 %	6 %
35–54 v	96 %	4 %
55–64 v	92 %	8 %
65–74 v	79 %	21 %
75 v ja yli	43 %	57 %
kaikki	76 %	24 %

elämäntilanne	Kyllä	Ei
töissä	97 %	3 %
työtön	85 %	15 %
opiskelija	100 %	0 %
yrittäjä	100 %	0 %
eläkeläinen	64 %	36 %
muu	92 %	8 %

Tarvitsetko apua sähköisissä palveluissa?

Palvelut

- **Mitä palveluja käytät tällä hetkellä?**

- Vakituiset asukkaat: hyvinvointipalvelut 51 %, lumen auraus 43 %, rakennuspalvelut 14 % – en mitään 19 %
- Vapaa-ajan asukkaat: lumen auraus 48 %, rakennuspalvelut 28 %, polttopuut 24 % - en mitään 24 %
- Yksin asuvat: hyvinvointipalvelut 46 %, lumen auraus 42 %, rakennuspalvelut 15 % - en mitään 18 %
- Eläkeläiset, työssä käyvät ja yrittäjät käyttävät eniten ostettavia palveluja, työttömistä 46 % ei käytä mitään

Palvelujen käyttäminen

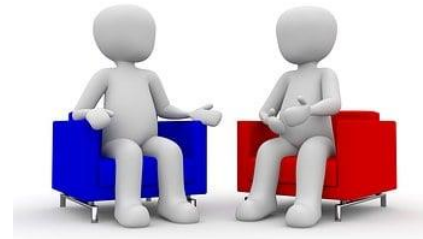

- Palvelujen käyttäminen eri ikäryhmissä, jos olisi tarjolla:
 - Lumen aurausta käyttäisivät eniten 55 – 74 –vuotiaat
 - Pihan hoitoa eniten alle 35 –vuotiaat ja yli 75 –vuotiaat
 - Kiinteistön huoltoa alle 35 – vuotiaat
 - Rakennuspalveluita 55 – 74 –vuotiaat
 - Hyvinvointipalveluita alle 35 –vuotiaat ja 35 – 55 –vuotiaat
 - Lastenhoitoa alle 35 –vuotiaat
 - Kyytipalveluja sekä siivouspalveluja alle 35 –vuotiaat sekä yli 75 –vuotiaat
 - Tietokoneen käytön opastusta 65 – 74 –vuotiaat
 - Ulkoiluystäväpalvelua alle 35 –vuotiaat ja 35 – 54 –vuotiaat
 - Juttukaverin suurin tarve on 35 – 54 –vuotiailla sekä yli 75 -vuotiailla

Palvelujen käyttäminen taustamuuttujien valossa

- **Vakituiset asukkaat:** lumen auraus, hyvinvointipalvelut, rakennuspalvelut, siivous, polttopuut, juttukaveri, ulkoiluystävä
- **Vapaa-ajan asukkaat:** rakennuspalvelut, lumen auraus, kiinteistönhuolto, hyvinvointipalvelut
- **Yksinasuvat:** lumen auraus, rakennuspalvelut, hyvinvointipalvelut, juttukaveri, siivous
- **Töissä käyvät:** lumen auraus, rakennuspalvelut, hyvinvointipalvelut
- **Työttömät:** lumen auraus, hyvinvointipalvelut
- **Opiskelijat:** hyvinvointipalvelut, lastenhoito, ulkoiluystävä
- **Yrittäjät:** rakennuspalvelut, lumen auraus, kiinteistönhuolto, pihan hoito, hyvinvointipalvelut, ulkoiluystävä, juttukaveri
- **Eläkeläiset:** lumen auraus, hyvinvointipalvelut, rakennuspalvelut, juttukaveri

Asuinpaikan merkitys palvelutarpeisiin

- **Etelä-Tuusniemi:** lumen auraus, polttopuut, kyytipalvelut, rakennuspalvelut, siivous
- **Juurikkamäki ym.:** lumen auraus, polttopuut, rakennuspalvelut, hyvinvointipalvelut
- **Kirkonkylä:** hyvinvointipalvelut, lumen auraus, rakennuspalvelut, kiinteistönhuolto, pihanhoito, juttukaveri
- **Koijanlahti-Ruskila:** lumen auraus, juttukaveri, rakennuspalvelut, ulkoiluystävä
- **Koillis-Tuusniemi:** lumen auraus, rakennuspalvelut, polttopuut, ulkoiluystävä, kiinteistönhuolto, juttukaveri, pihanhoito
- **Laukka-aho ja Lapinjärvi:** lumen auraus, rakennuspalvelut, polttopuut, hyvinvointipalvelut
- **Tuusjärvi ym.:** lumen auraus, siivous, hyvinvointipalvelut, tietokoneen käyttö
- **Paakkila ym.:** lumen auraus, rakennuspalvelut, hyvinvointipalvelut, kyytipalvelut

Palvelujen tärkeys ja maksuvalmius

- Tärkein palvelu sekä vakituksille että vapaa-ajan asukkaille on kaikissa ikäryhmissä **lumen auraus**
- Muut tärkeät palvelut: **rakennuspalvelut, hyvinvointipalvelut**
- Alle 35 –vuotiaista 28 %, erityisesti opiskelijat, tarvitsisi lasten hoitoa vähintään kerran viikossa
- Yli 75 –vuotiaat, erityisesti yksin asuvat, tarvitsevat juttukaveria ja ulkoiluystävää vähintään kerran viikossa
- Maksuvalmiutta kysyttiin: lumen auraus, kiinteistö- ja korjaus/rakennuspalvelut, tietokoneen käytön opastus, siivous
 - Lumen auraus ja kiinteistön, korjaus- ja rakennuspalvelut herättivät kiinnostusta 40 euro/tunti hintaan (41 % valmis maksamaan palvelusta)
 - Kiinteistö- ja korjaus/rakennuspalvelut (36 % maksaisi palvelusta)
 - Tietokoneen käytönopastuspalvelun tarve oli matala, ja maksuhalukkuus heikko (maksuvalmius vain 12 %:lla)
 - Noin viidesosa vastaajista koki olevansa valmis maksamaan 40 euroa/tunti siivous ja vaatehuoltopalveluista (18 % maksaisi 40 €/h ja 3 % 50 €/h)

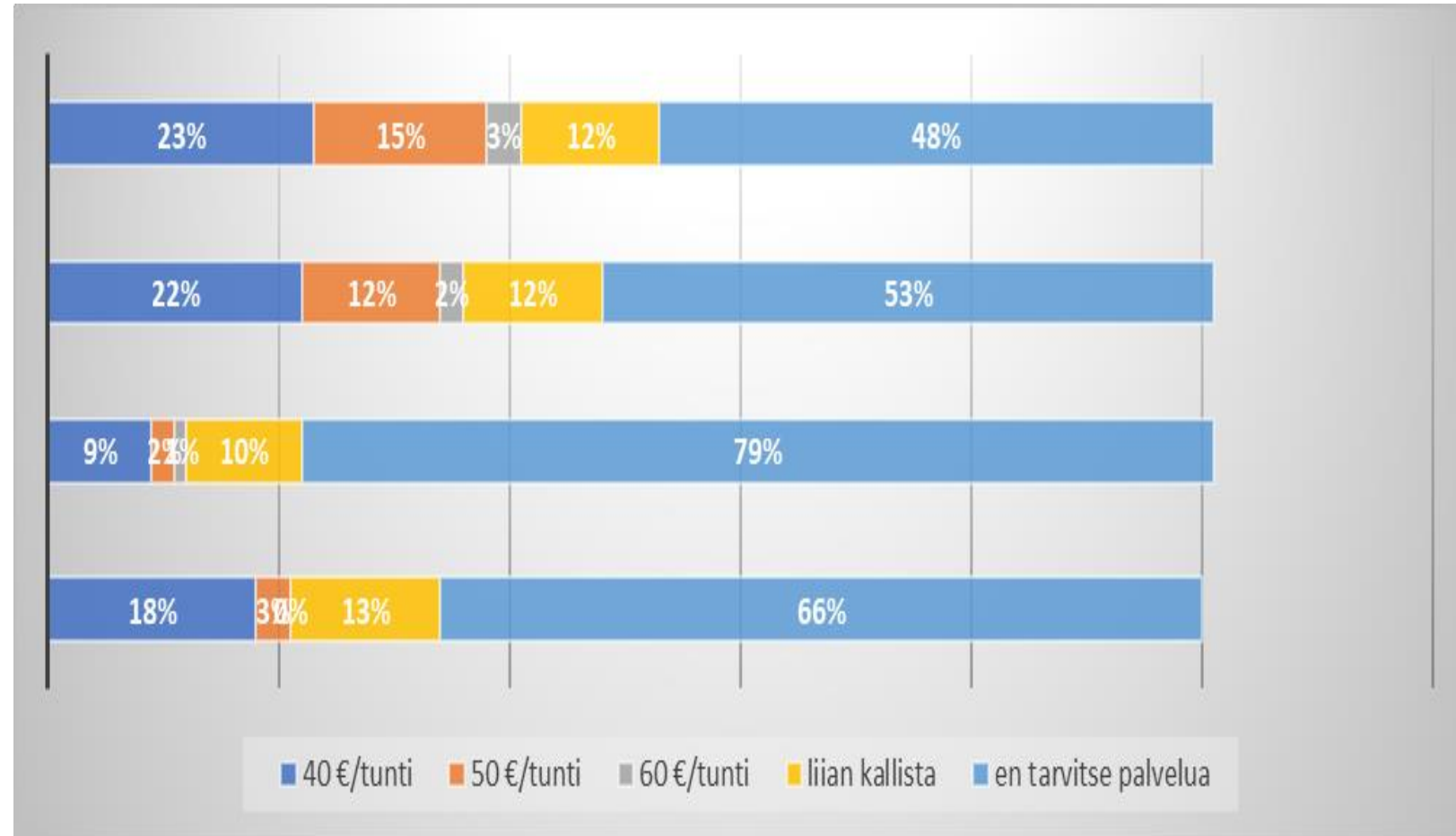
Mitä olisit valmis maksamaan palvelusta?

Lumen aeraus

Kiinteistönhuolto, korjaus, rakennus

Tietokoneen käytön opastus

Siivous

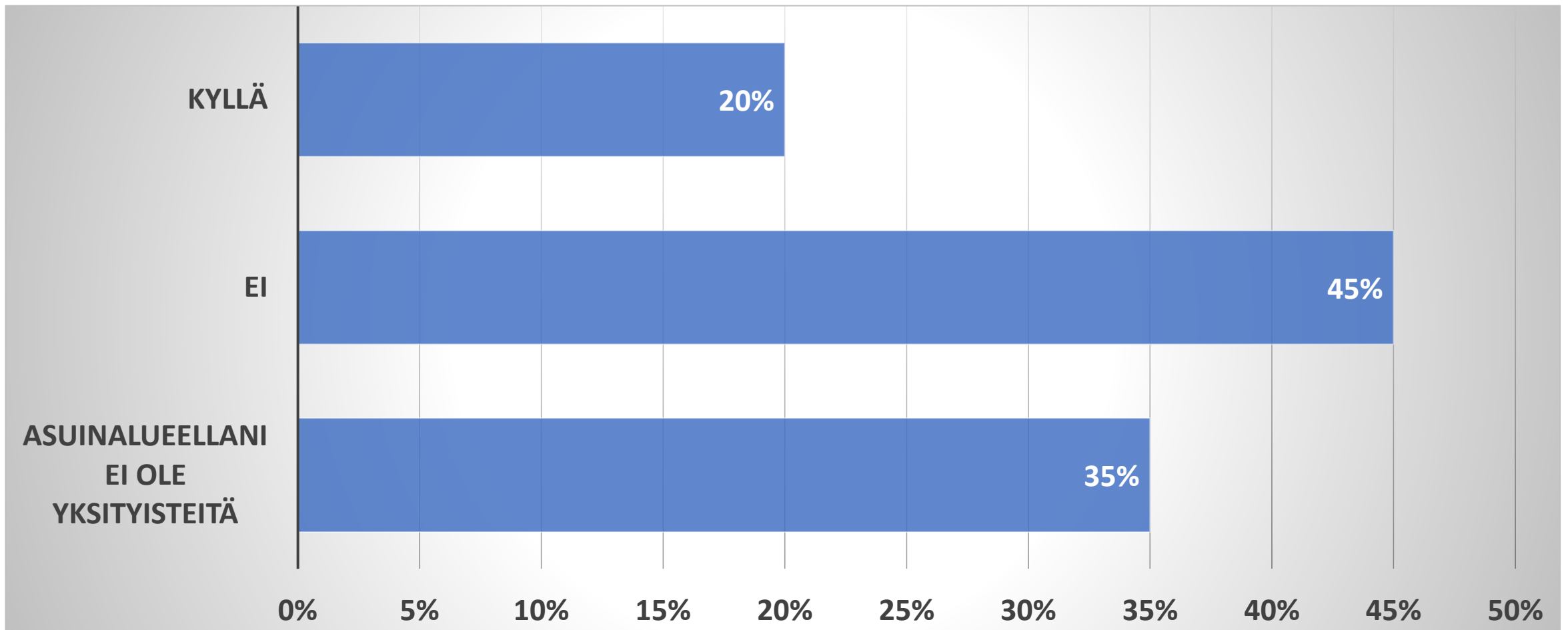
Kyytipalvelut

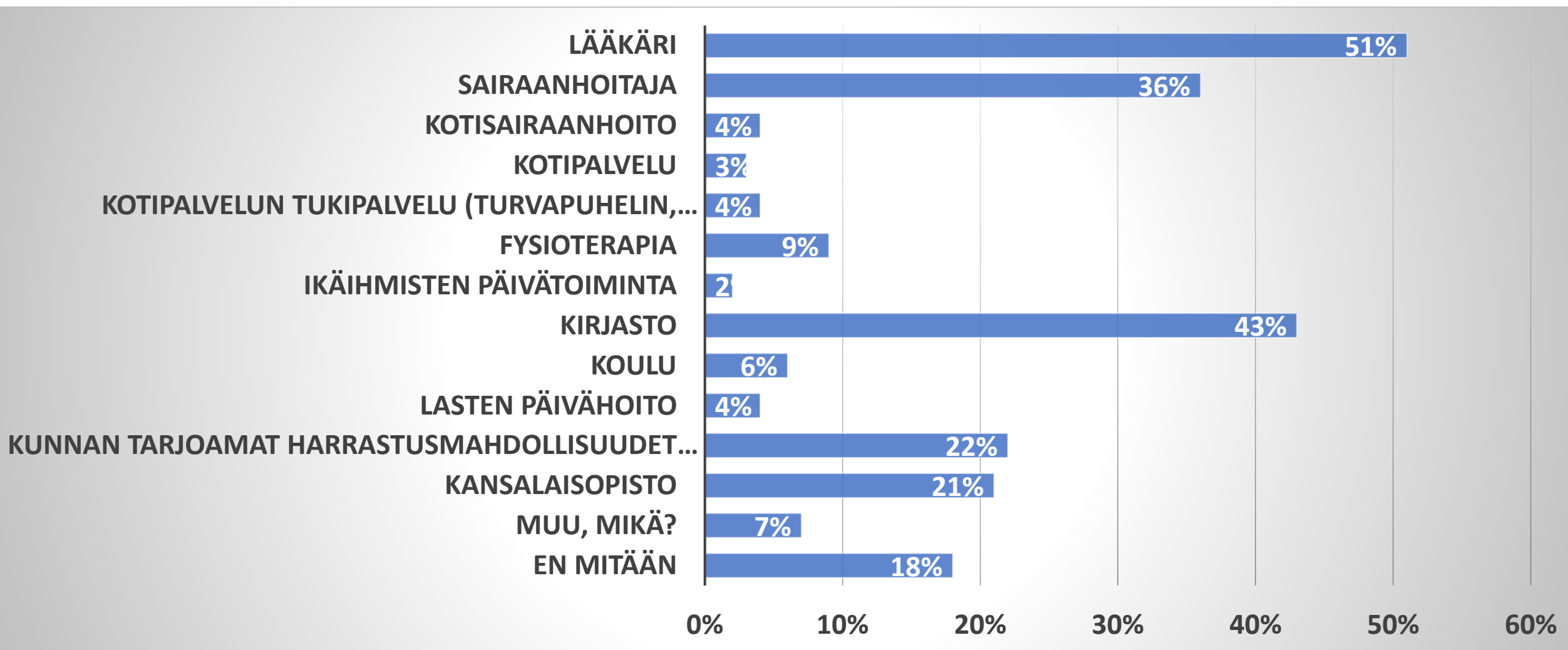
- Oman auton käyttö on hyvin korkeaa kaikissa ryhmissä
- Poikkeuksen tekee yli 75-vuotiaiden ryhmä, jossa omaa autoa käyttää vain hieman yli puolet
- Kymppikyyti ja koulukyyti ovat hyvin vähän hyödynnettyjä
- Taksin käyttö on selkeästi yleisempää yli 75-vuotiailla, kuin muissa ryhmissä
- Työttömien ja opiskelijoiden oman auton käyttö on muita ryhmiä matalampaa
- Yrittäjistä ja työssäkäyvistä lähes kaikilla on oma auto käytössä
- Kimppakyytien ja taksin käyttö korostuu opiskelijoiden keskuudessa
- Eläkeläiset näyttävät jakautuvan paljon taksia käyttäviin yli 75 vuotiasisiin ja ei taksia käyttäviin nuorempiin eläkeläisiin
- Työttömillä on usein tilanne, ettei kyytejä ole tarjolla: jopa neljäsosa vastanneista työttömistä on ilman kyytimahdollisuuksia
- Oman auton käyttö on tasaisen korkeaa kaikissa kylissä
- Kirkonkylässä ja lähi alueella oman käyttö on kuitenkin muita selkeästi vähäisempää, vain 70 % (ikä rakenne korkeampi)
- Tuusjärvi, Hiidenlahti, Koivulahti-ryhmässä kymppikyydin käyttö on 6 %, kun muissa käyttö on muutamasta prosentista nollaan

Tieisännöinti - tarve

Kunnallisten palvelujen käyttö

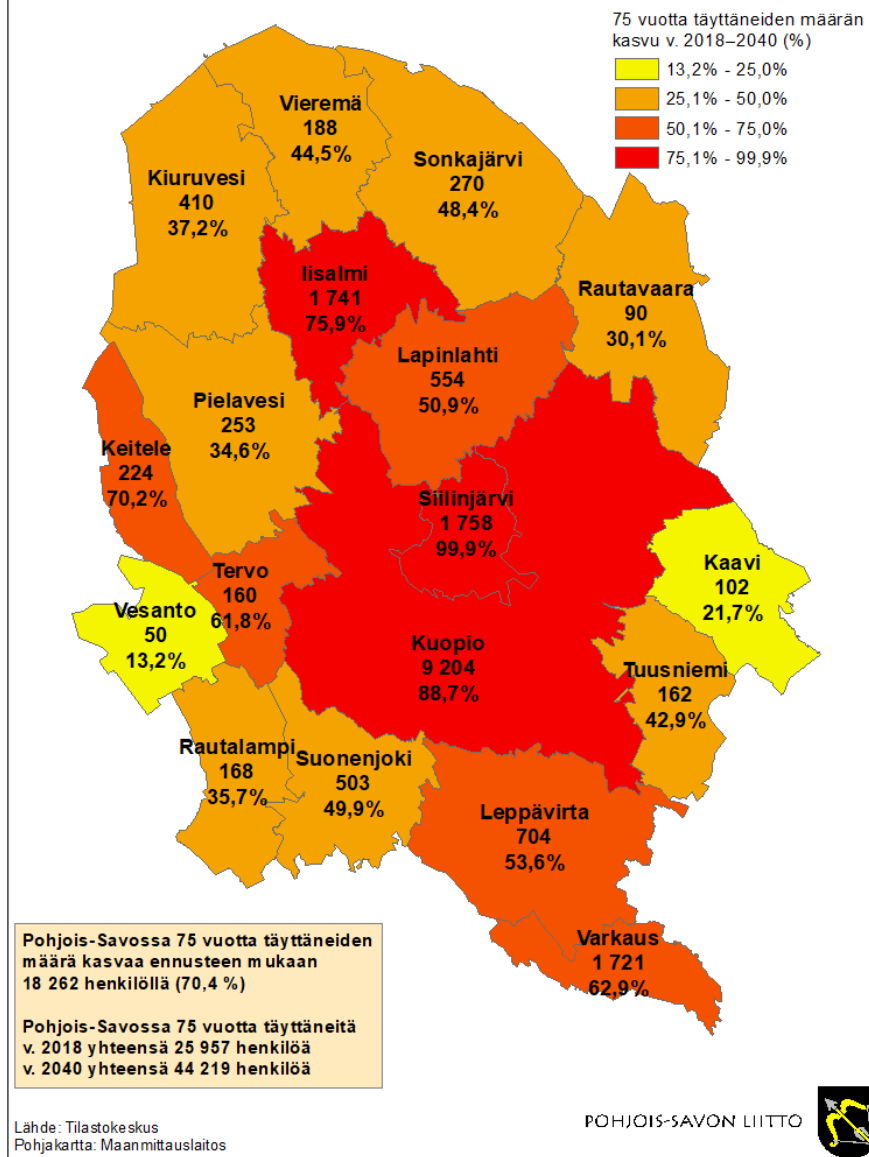

Taustaa palvelujen kehittämiseen

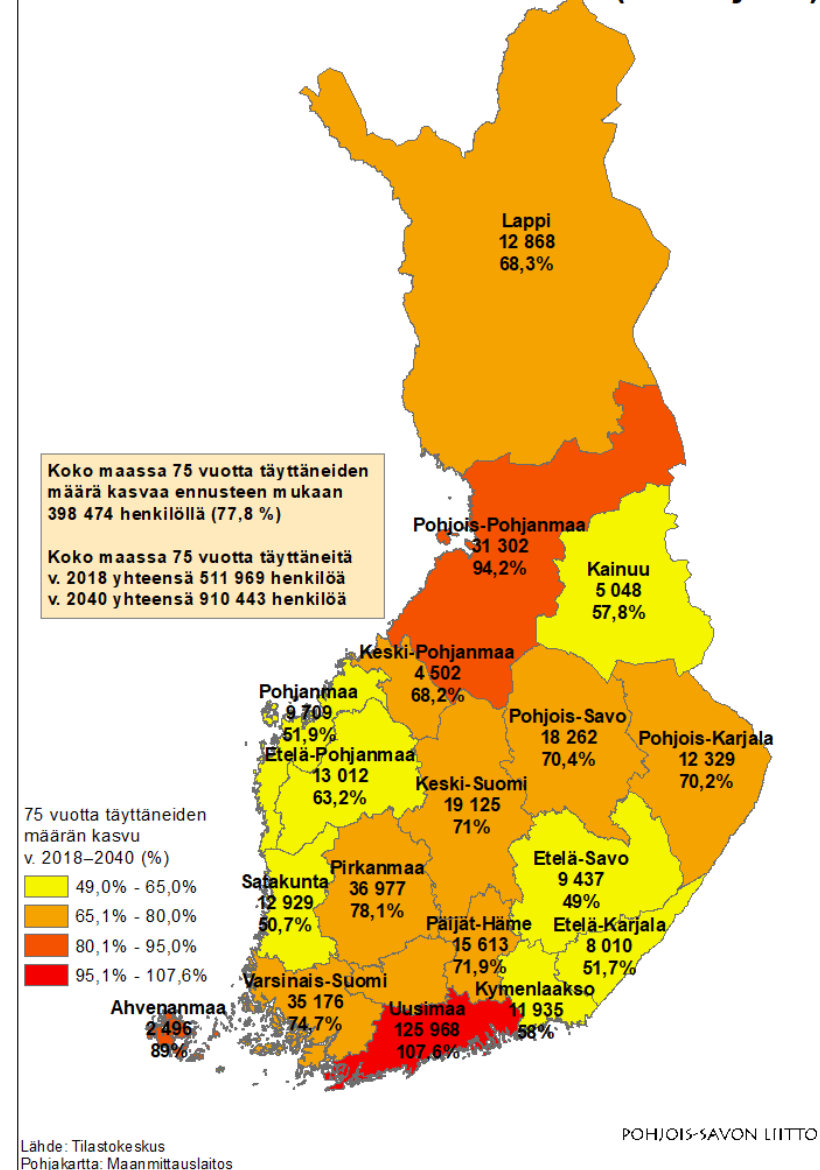
- Kirkonkylässä asukkaita 988, haja-asutusalueella **1449**
 - Tällä hetkellä yli 65 –vuotiaista kirkonkylässä asuu 66 %
 - Yli 75 – vuotiaista lähes 75 % asuu kirkonkylässä
- Väestön keski-ikä 53 v. – yli 75 –vuotiaita tällä hetkellä noin 370 henkilöä → **vuoteen 2040 lisäystä 42,9 % → ikäihmisten palvelutarve kasvaa → myös kylien väestö ikääntyy**
- **Hyvinvointialueen kotihoito - lain muutos 1.1.2023 – 24/7 kotihoito**
 - Säännöllinen ja tilapäinen kotihoito ja kotisairaanhoido
 - **Tukipalvelut – turvapalvelut, ateriapalvelut, kuljetuspalvelut, siivous, pyykki jne.**
 - Lisäksi päivätoiminta, kotikuntoutus + **muut ennaltaehkäisevät palvelut kotiin**
 - Palveluseteli käyttöön
- Palveluketjussa yhteistyötahoina: kunnat, järjestöt, yhteisöt, seurakunnat, yksityiset palveluntuottajat, muut alueet → uusia mahdollisuuksia **yritystoimintaan?**
- **Tuusniemellä vapaa-ajan asuntoja 1278**

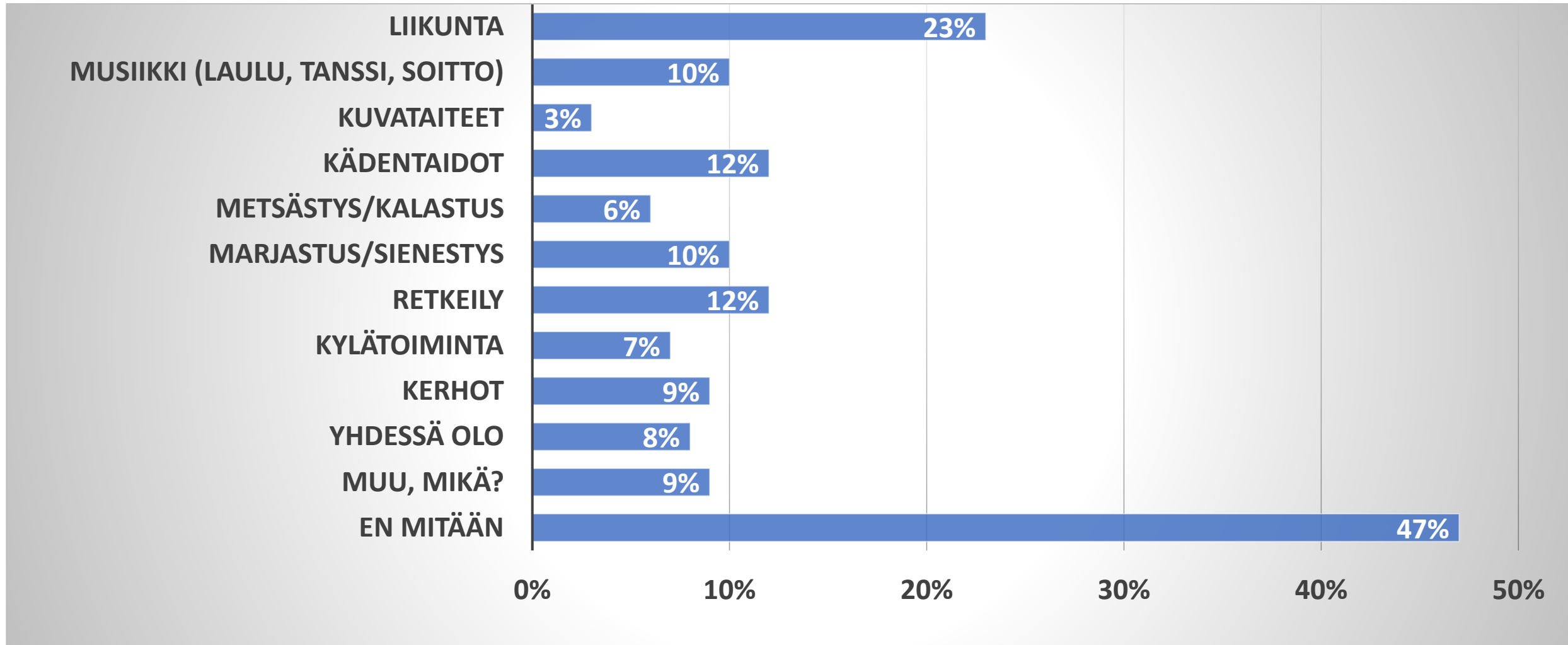
75 vuotta täyttäneiden määrän kasvu Pohjois-Savossa v. 2018–2040 (henk. ja %)

75 vuotta täyttäneiden määrän kasvu maakunnittain v. 2018–2040 (henk. ja %)

Mitä haluaisit harrastaa, mutta palvelu, kaveri tai kyyti puuttuu?

Harrastukset

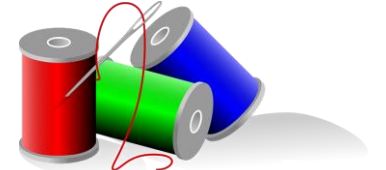
- Kaikissa ikäryhmissä ja eri elämäntilanteessa olevilla **eniten toiveita on liikunnan harrastamiseen**
- **Alle 35 –vuotiaat:** kerhot, retkeily, marjastus ja sienestys, kädentaidot, musiikki, yhdessäolo
- **35 – 54 –vuotiaat:** kädentaidot, musiikki
- **55 – 64 –vuotiaat:** retkeily, kädentaidot, marjastus ja sienestys, kylätoiminta
- **65 – 74 –vuotiaat:** musiikki, retkeily, yhdessäolo
- **Yli 75 –vuotiaat:** marjastus ja sienestys, yhdessäolo, kerhot, retkeily
- **Yksinasuvat:** liikunta, yhdessäolo, kädentaidot
- **Töissä käyvät:** kädentaidot, retkeily, marjastus ja sienestys
- **Työttömät:** kerhot, metsästys ja kalastus, marjastus ja sienestys, retkeily, musiikki, kylätoiminta
- **Opiskelijat:** kerhot, yhdessäolo, retkeily, kädentaidot, musiikki
- **Yrittäjät:** musiikki, kerhot
- **Eläkeläiset:** musiikki, marjastus ja sienestys, yhdessäolo, retkeily

Harrastustoiveet kylissä

- Kaikissa kylissä **liikunta** olisi mieluisin harrastus
- **Etelä-Tuusniemi**: kädentaidot, kylätoiminta, kerhot
- **Juurikkamäki ym.:** kädentaidot, marjastus ja sienestys, retkeily, kylätoiminta, yhdessäolo, metsästys ja kalastus
- **Kirkonkylä**: musiikki, kädentaidot, marjastus ja sienestys, retkeily, kerhot
- **Kojanlahti – Ruskila**: kädentaidot, yhdessäolo, musiikki
- **Koillis-Tuusniemi**: retkeily, kerhot
- **Laukka-aho ja Lapinjärvi**: marjastus ja sienestys, metsästys ja kalastus, yhdessäolo
- **Tuusjärvi ym.:** kerhot, retkeily
- **Paakkila ym.:** kädentaidot, yhdessäolo

Harrastustoiminnan kehittäminen – yksinäisyyden ”selättäminen”?

- **Vastaajista 53 % haluaisi harrastaa jotakin, mutta palvelu, kaveri tai kyyti puuttuu** → liikunta, luontoon liittyvät harrastukset sekä yhdessäolon tarve
- **Palvelutarpeita kysyttäessä toivottiin juttukaveria ja/tai ulkoiluystävää**
 - Ulkoiluystäväpalvelu: alle 35 –vuotiaat ja 35 – 54 –vuotiaat
 - Juttukaverin suurin tarve on 35 – 54 –vuotiailla sekä yli 75 –vuotiailla
 - **Juttukaverin ja ulkoiluystävän tarve korostuu niiden kohdalla, jotka eivät käytä sähköisiä palveluita/kanavia**
- Työttömyys 14,7 %, pitkäaikaistyöttömiä, työkyvyttömyyseläkkeensaajia 18,3 %
 - Korkea sairastavuus- ja kansantauti-indeksi
 - Huono-osaisuusindeksi, valtakunnallisesti korkein (DIAK karttasovellus/THL)
- **Mikä rooli on kylä- ja muilla yhdistyksillä harrastustoiminnan kehittämisessä?**
- **Kimppakyytien kehittäminen (kyyti puuttuu)? Naapuriapu?**
- **Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö?**

Ota yhteyttä!

Seija Korhonen

Projektipäällikkö

seija.korhonen@mansikkary.fi

050 567 8728

 @ospahanke

 @ospa_hanke

 @ospa_hanke

Elina Huerta

Kumppanuuskehittäjä

elina.huerta@mansikkary.fi

050 511 8490

mansikkary.fi/fi/hankkeet/ospa-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Pohjois-Savon liitto tukee
maakunnan
menestystä

